

obsah

Úvodník (Dalibor Malina)

Poezie ♦♦♦ **Ladislav Nezdařil – Na starý motiv** (Dalibor Malina)

Čím je pro mne Valaško? (Lucie Navrátilová, Martin Beniček, Lenka Drápalová)

■ **historie**

Považská Bystrica – Munička a zbrojovka I. (Zdeno Metzker)

Zbrojovka Vsetín mezi léty 1955–1970 (David Kostka)

Historický objektiv ♦♦♦ **Vsetínská Zbrojovka** (Pavel Mašláň)

■ **příroda**

Savci valašských luk a pastvin (Karel Pavelka)

■ **lidé a společnost**

Všechny cesty vedou do Chicaga – Druhá výprava Lva Pospíšila a Františka

Jemelky za oceán (Lukáš Perutka)

Na rozloučenou panu Jiřímu Pardubovi (Hana Jabůrková)

Gratulace zakladatelce revue Valaško Haně Jabůrkové (Karel Pavlišťík)

■ **lidová kultura a folklor**

Za valašským krojem do Valašského muzea v přírodě (Lenka Drápalová)

Z dovedností předků – Pletení na rámu (Milada Fohlerová)

Co se starou chalupou? Zemědělská udeslost čp. 7 v Babicích u Kelče (Radek Bryol)

Folklorní momentky ♦♦♦ **Fašanky na Vsetíně** (Lucie Navrátilová)

Ohlédnutí za voděním medvěda v Lužné (Milada Fohlerová)

Na besedě ♦♦♦ **Nářeční ukázky ze Lhoty u Vsetína** (Hana Goláňová)

Valašská legenda – zpěvačka Jarmila Šuláková (Jan Rokyta ml.)

Muzejní zpěvníček ♦♦♦ **A vy, páni muziganti!** (Jaroslav Kneisl)

■ **umění a průmysl**

Zapomenutí absolventi dřevařské školy (Jan Matyáš)

Architektonická procházka po krásenském industriálu (Kamila Valoušková)

Interfotoklub Vsetín očima tří generací (Olga Mehešová)

Nové obrazy starého Mistra (Tomáš Mikulašťík)

Unikátní soubor obrazů Miloše Jiříka (Olga Mehešová)

Z Karlovského muzea Zdeňku Hartingroví (Soňa Kollandová)

■ **události**

Projekt Lesní sklárny na Valašsku (Kamila Valoušková – Samuel Španihel)

Nový film z Valaška – Tehdy spolu (Nela Vlčková – Marta Santovjáková Gerlíková)

Z publikací ♦♦♦ **Moravské Záhoří** (Markéta Hnilicová)

Nový „starý“ časopis – Acta musealia Muzea jihovýchodní Moravy ve Zlíně a Muzea regionu Valaško (Hana Kuslová – Alena Prudká)

Dvacet let starostou (Tomáš Mikulašťík)

Pozvánky… **Výstava Zbrojovka a město – rozhovor s Alešem Šlechtou** (Pavel Mašláň)

Výstava Dušan Jurkovič – Zrodenie básnika dreva (Olga Mehešová)

Ohlédnutí ♦♦♦ **První dva ročníky Glass sympozia Valašské Meziříčí** (Kamila Valoušková)

10 let Zvonice Soláň (Alena Vašutová – Jana Křenková)

Muzeum a škola ♦♦♦ **Archeologie Valaška III. – Doba měděná** (Samuel Španihel)

Co nabízí interaktivní výstava Barevný svět (Jan Husák)

Příroda s prožitkem ♦♦♦ **Před heřmánkem smekni, před bezem klekni**

(Bohdana Šimčíková)

Poděkování za finanční dar (Tomáš Vitásek)

Obálka

Navštivte ♦♦♦ **Muzejní a galerijní centrum** (Olga Mehešová)

V ateliéru ♦♦♦ **Sklářský výtvarník MgA. Ondřej Strnadel** (Kamila Valoušková)

Za tajemstvím depozitářů ♦♦♦ **Pamětní „základní kámen“ skláren B. A. G.** (Olga Mehešová)

Foto na titulní straně obálky

Masopust v Lužné v roce 2017 *(Foto M. Fohlerová, výřez)*

Bez černý *(Foto V. Hrdína, výřez)*

Plíšik lískový *(Foto D. Boucný)*

Ondřej Strnadel: Corn, 2014 *(Foto Petr Willert, výřez)*

Z lektorského programu k výstavě Barevný svět *(Foto Jan Husák, výřez)*

Vázení čtenáři a přátelé,

na tomto místě obvykle nacházíte programy, plány či jejich náznaky, zhodnocení práce a soudy nad ní, a to nejčastěji z pera pracovníků muzea, které revui Valaško vydává. Tento hlas je trochu jiný. Přichází odněkud stranou, z míst, která jsou blíže čtenáři, snad odněkud blíže země, z míst, kde se věci a události, které v muzeu, instituci, kterou zajímá především paměť, vznikají, a kde žijí pozoruhodní lidé, kteří paměť svérázného regionu nejrůznějšími obsahy ožívují a obohacují. Vychází ze zkušenosti poctivého čtenáře nápaditě strukturovaného časopisu a v poslední době zároveň i řadového člena jeho redakční rady.

Moje očekávání už ve chvíli přípravy nového čísla bývají většinou doprovázena zvláštním a přitažlivým objevováním nových témat a pohledů na věci nejčastěji staré, dávné a takřka zapomenuté. Pozornost je jaksi samozřejmě zaměřena, což je dáno osobnostním založením pisatele, k věcem zdánlivě prostým a všedním, detailům, které utvářejí jisté naladění, charakter času, v němž žily generace předchozí a žije i ta dnešní. Mám rád dřevo, ten osudový materiál Valachů, jejich zručně vyrobené nástroje a vybavu domů a hospodářství, všechny ty úhyby a nedokonalosti v jejich tvaru, to, co jim dává mezi jiným i osobitý a potřebný estetický rozměr a v čem je silně zastoupena ona lidskost dokládající trvalé a nezměnitelné sepětí zdejšího člověka s přírodou. Mám rád jejich vítěznou konkurenci s hladkými a dokonalými výrobky dnešního světa, které většinou neumějí stárnout, netrvají, a jejichž naději pro budoucnost tvoří pouze výměna.

Myslím, že i 38. číslo vlastivědné revue znovu nabízí dostatečně široké možnosti naplnění tužeb čtenáře po nových objevech, a to nejen ve věcech, ale i v událostech a pohledech na lidi, kteří je utvářeli. A s nimi na čas, který dokáže být také nekonečně smutný. Od minulého čísla revue, které vyšlo na podzim loňského roku, nás opustily významné osobnosti naší kultury, jejichž vidění světa a života v sobě spojovalo lásku ke kraji, v němž se narodily a žily, jehož melodií a rytmus dokázaly sugestivně svým uměním a znalostmi zprostředkovávat: umělecký fotograf a autor skvělých panoramatických snímků valašské krajiny Zdeněk Hartinger, pedagog a znalec valašského folkloru, spoluzakladatel souboru Vsacan a „činnovník“ Sokola, jak sám sebe rád tradičně označoval, Jiří Parduba, a nezaměnitelná, nejoriginálnější a nejmýznannější zpěvačka lidových písní Jarmila Šuláková. Cesty pro naše návraty k nim nelze zapomenout.

Dalibor Malina, člen redakce revue Valaško

Valaško.38

VALAŠSKO - vlastivědná revue (historie-příroda-lidé-umění-události)

Vydává Muzeum regionu Valaško, příspěvková organizace; IČ 00098574

Adresa redakce: Muzeum regionu Valaško, Horní nám. 2, 755 01 Vsetín, tel.: 571 411 690, mehesova@muzeumvalassko.cz

Odpovědný a výkonný redaktor: Mgr. Olga Mehešová

Technický redaktor: Mgr. Ivana Ostřanská

Výtvarný redaktor: Břetislav Vašek

Jazyková korektorka: Mgr. Jitka Slezáková, Ph.D.

Fotograf: Milan Ošťádal

Redakční rada: PhDr. Tomáš Baletka, Ph.D., Mgr. Radek Bryol, doc. PhDr. Daniel Drápala, Ph.D., PhDr. Zdeněk Fišer, Mgr. Jaroslav Kneisl, PhDr. Dalibor Malina, Mgr. Václav Michalička, Ph.D., PhDr. Tomáš Mikulašťík, Mgr. Petr Odehnal, Ph.D., RNDr. Lukáš Spitzer, Ph.D., Eva Urbachová

Grafická příprava pro tisk: Břetislav Vašek, Karlova 1727, 756 61 Rožnov p. R.

Tisk: Grafia Nova, s.r.o., Zašová

38. číslo (květen 2017/1) vychází 26. května 2017 v nákladu 650 výtisků

Vychází 2x ročně

Distribuce: zámek Vsetín, zámek Kinských ve Valašském Meziříčí a zámek v Lešné u Val. Meziříčí, knihkupectví Kalouš ve Vsetíně, knihkupectví Bureš ve Valašských Kloboukách, Informační centra ve Velkých Karlovicích, na Soláni (Zvonice) a ve Vsetíně

ISSN 1212-3382, MK ČR E 13226

Za věcný obsah dodaných příspěvků odpovídají autoři, kteří si nečiní nároky na autorský honorář. Redakce si vyhrazuje právo v případě potřeby příspěvky krátit. Bez svolení redakce není možno dále veřejně šířit zde publikované materiály ani jejich části.

1
2
3

4
9
14

16

19

23
23

24
26
28

30
31
32
33
35

36
39
42
44
46
47

48
49

50

51
51
52

54
55

55
56

58
59

60